

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РТ
ГАПОУ «Арский педагогический колледж им. Г. Тукая»**

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

УДп.01 ТАТАРСКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

Арск, 2017

Рабочая программа учебной дисциплины «Татарский язык и литература» разработана в соответствии с «Рекомендациями по реализации образовательной программы среднего общего образования в образовательных учреждениях начального профессионального и среднего профессионального образования в соответствии с федеральным базисным учебным планом и примерными учебными планами для образовательных учреждений Российской Федерации, реализующих программы общего образования» (письмо Департамента государственной политики и нормативно-правового регулирования в сфере образования Минобрнауки России от 29.05.2007 № 03-1180, в редакции от 17.03.15 №06-259), а также примерной программы учебной дисциплины «Татарский язык и литература» предназначенной в качестве примерной программы для реализации основной профессиональной образовательной программы СПО на базе основного общего образования с получением среднего общего образования, одобренной ФГУ «Федеральный институт развития образования» 21.07.15 г. протокол №3.

Организация-разработчик: ГАПОУ «Арский педагогический колледж им. Г. Тукая».

Разработчик: Гарапшина Рузия Миннихановна преподаватель татарского языка и литературы высшей квалификационной категории

Рекомендована кафедрой татарской филологии протокол
№ _____ от _____ 20_____ г.

Рассмотрена НМС ГАПОУ «Арский педагогический колледж им. Г. Тукая» № _____ от «____» _____ 20_____ г. и признана соответствующей требованиям ФГОС СПО специальности 53.02.01 Музыкальное образование

Утверждена заместителем директора по УР ГАПОУ «Арский педагогический колледж им. Г. Тукая» Л.Н. Мусиной _____,
«____» _____ 20_____ г.

СОДЕРЖАНИЕ

1.	ПАСПОРТ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ	4
2.	СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ	6
3.	УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ	19
4.	КОНТРОЛЬ И ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ	21

1. ПАСПОРТ РАБОЧЕЙ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ ТАТАРСКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

1.1. 1.1 Область применения программы

Рабочая программа учебной дисциплины является частью программы подготовки специалистов среднего звена в соответствии с ФГОС по специальности СПО 53.02.01 Музыкальное образование, входящих в состав укрупненной группы 53.00.00 Музыкальное искусство

1.2. Место дисциплины в структуре программы подготовки специалистов среднего звена:

учебная дисциплина входит в структуру раздела «Общеобразовательный цикл. Дополнительный».

1.3. Цели и задачи учебной дисциплины – требования к результатам освоения учебной дисциплины:

В результате освоения дисциплины обучающийся должен уметь:

- употреблять и анализировать фонетические, лексические, грамматические и другие явления, встречающиеся в современной татарской литературной речи;
- активно применять изученную лексику.
- различать и называть звуки: гласные и согласные, глухие и звонкие, твёрдые и мягкие гласные;
- производить разбор слова по составу: выделять корень, находить суффиксы, окончания;
- овладеть основами грамматики татарского языка;
- уметь вести диалог и строить монологическое высказывание по изученным темам;
- уметь задавать вопросы и отвечать на вопросы других;
- овладеть письмом по-татарски;
- составлять предложения из заданных слов;
- уметь активно и эффективно пользоваться научной лингвистической и лексикографической литературой.
- делать самоанализ и самооценку на основе наблюдений за собственной речью;
- представлять тексты в виде тезисов, конспектов, аннотаций, рефератов, сочинений различных жанров;
- учитывать исторический, историко-культурный контекст и контекст творчества писателя в процессе анализа художественного произведения;
- выявлять в художественных текстах образы, темы и проблемы и выражать своё отношение к ним в развёрнутых аргументированных устных и письменных высказываниях;
- анализировать единицы различных языковых уровней, а также языковые явления и факты, допускающие неоднозначную интерпретацию;
- осмысленно использовать понятийный аппарат современного литературоведения в процессе чтения и интерпретации художественных произведений;
- разрабатывать и реализовывать на практике методических моделей, технологии обучения;
- организовать командную работу для решения учебных задач на занятиях , реализации исследовательской работы студентов;

В результате освоения дисциплины обучающийся должен знать:

- образовательный минимумом знания о фонетической, лексической и грамматической системах татарского языка, о тексте и стилях речи;
- специфику функционирования стилей татарского языка, правила оформления научного и делового текста, основные единицы общения (речевое событие, речевая ситуация, речевое взаимодействие), нормативные, коммуникативные, этические аспекты устной и письменной речи.
- орфоэпические нормы татарского литературного языка;
- соотносить количество звуков и букв в словах; делить слова на слоги, дать характеристику звуков речи.
- - знать нормы современного татарского литературного языка;
- уметь создавать тексты разных стилей;
- устанавливать по вопросам связь между словами в предложении, вычленять словосочетания.
- пользоваться словарями, памятками, образцами, таблицами.
- понятия о нормах родного литературного языка и применение знаний о нем в речевой практике;
- об изобразительно-выразительных возможностях татарского языка;
- о системе стилей языка художественной литературы;
- о языковой норме, её функциях и вариантах, о нормах речевого поведения в различных сферах и ситуациях общения;
- о системе стилей художественной литературы разных эпох, литературных направлениях, об индивидуальном авторском стиле;
- начальные навыки литературоведческого исследования историко- и теоретико-литературного характера;
- о принципах основных направлений литературной критики.

1.4. Рекомендуемое количество часов на освоение программы учебной дисциплины «Татарский язык»:

максимальной учебной нагрузки обучающегося **117** часов,

в том числе:

обязательной аудиторной учебной нагрузки обучающегося **78** часов;

самостоятельной работы обучающегося **39** часов.

2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

2.1. Объем учебной дисциплины «Татарский язык и литература» и виды учебной работы:

<i>Вид учебной работы</i>	<i>Объем часов</i>
Максимальная учебная нагрузка (всего)	<i>117</i>
Обязательная аудиторная учебная нагрузка (всего)	<i>78</i>
в том числе:	
практические занятия	<i>39</i>
Самостоятельная работа обучающегося (всего)	<i>39</i>
Итоговая аттестация в форме экзамена (2 сем.)	

2.2. Татар теле фәнненең эчтәлеге һәм тематик планы

Бүлек һәм темаларның исеме	Уку материалының эчтәлеге, теоретик һәм практик дәресләр, студентларның мөстәкыйльәше	Сәгатьләр саны	Үзләштерелү дәрәжәсе
1	2	3	4
1 бүлек. Тел турында гомуми мәгълүмат			1
Тема 1.1. Тел турында гомуми төшенчә.	<i>Уку материалының эчтәлеге.</i>	3	1
	1 Тел турында гомуми төшенчә. Тел - ижтимагый күренеш. Аның функцияләре. Татар әдәби теле. Аның башка төрки телләр арасындагы урыны. Тел һәм сөйләм төшенчәләре Сөйләмнең язма һәм сөйләмә формалары.		
	2 Татар теленең диалектлары. Урта, көнчыгыш, көнбатыш диалектлар. Әдәби тел һәм диалектлар.		
	3 Татар әдәби телендә функциональ стильләр.		
			2
	Практик дәресләр. Сөйләмнең монологик һәм диалогик төрләре. Эш кәгазьләре. Рус-татар икетеллелеге һәм аның татар сөйләменә йогынтысы.	3	
	Контроль эш: диктант	1	
Мөстәкыйль эш. Эш кәгазьләре үрнәкләре язарга.	1	3	
2 бүлек. Лексикология			1
Тема 2.1. Лексика	<i>Уку материалының эчтәлеге.</i>	1	
	1 Лексикологиянең тармаклары. Лексикологиянең төп бурычлары. Сүз турында төшенчә. Сүз һәм предмет. Сүз һәм төшенчә.		
	Мөстәкыйль эш. Схема төзәргә.	1	
Тема 2.2. Семасиология	<i>Уку материалының эчтәлеге</i>		

	1	Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның төрләре.	3	1
	2	Күчерелмә мәгънәләрнең төрләре. Күпмәгънәлелек. Күчерелмә мәгънәләрнең барлыкка килү юллары: метафора, метонимия, синекдоха, функция буенча күчеш.		
	3	Омонимнар		
	Практик дәресләр. Метафора, метонимия. Синонимнар. Антонимнарның кулланылышы. Омонимнарның кулланылышы.		4	2
	Контроль эш: контроль диктант		1	
	Мөстәкыйль эш. Антонимнар кергән табышмаклар язып килергә. Синонимнар кулланып, укылган әдәби әсәр турында кечкенә хикәя язарга. Г.Бәшировның "Гүзәл фәкәт үз урынында гына гүзәл" дигән мәкаләсен укырга. Гүзәл сүзенең кирәгеннән артык һәм урынсыз кулланылу сәбәпләрен аңлатырга. Китаплардан, газета- журналлардан шуңа охшаш мисаллар табарга.		3	3
Тема 2.3. Татар теленең сүзлек составы	Уку материалының эчтәлегә		2	1
	1	Килеп чыгышы ягыннан хәзерге татар теленең сүзлек составы. Гомумтөрки сүzlәр. Алынмалар: гарәп-фарсы, рус, европа телләреннән алынган сүzlәр.		
	2	Кулланылыш сферасы ягыннан хәзерге татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык һәм әдәби тел лексикасы, диалекталь лексика, һөнәрчелек лексикасы, жаргон һәм арго сүzlәр.		
	Практик дәресләр. Тарихи сүzlәр, архаизмнар һәм неологизмнар.		1	2
	Мөстәкыйль эш. Г.Тукайның " Япон хикәясе" ннән гарәп-фарсы алынмаларын күчереп язарга. Зөлфәт шигырьләреннән неологизмнар табарга.Г.Тукайның " Исемдә калганнар" әсәреннән архаизмнар табарга.		3	3

Тема 2.4. Фразеология	<i>Уку материалының эчталеге.</i>		1	1		
	1	Фразеологизмнар турында төшенчә. Фразеологик берәмлекләрнең төп билгеләре һәм аларның төрләре. Фразеологизмнарны төркемләү. Фразеологик берәмлекләрнең сүз төркемнәренә бәйлә төркемчәләре, барлыкка килү юллары.				
	Практик дәресләр. Фразеологик берәмлекләрнең сөйләмдә кулланылышы. Лексикография. Сүзлекләрнең фәнни-практик әһәмияте.				2	2
	Мөстәкыйль эш. Фразеологик әйтелмәләр кулланып “Якын дустым” темасына хикәя язарга. Чишмә, елга, күл исемнәренә килеп чыгышын өйрәнергә, реферат язарга				2	3
3 бүлек. Фонетика.						
Тема 3. 1. Фонетика	<i>Уку материалының эчталеге.</i>		4	1		
	1	Татар фонетикасының өйрәнү объекты. Фонетиканың практик әһәмияте. Сөйләм авазы һәм аваз артикуляциясе. Аваз һәм фонема.				
	2	Татар теленең фонемалар составы. Сузык фонемаларның саны һәм составы. Сузыкларны төркемләү принциплары.				
	3	Тартык фонемаларның саны һәм составы. Тартыкларны төркемләү принциплары.				
	4	Сөйләм агышында авазларның үзгәреше: позицион, комбинатор үзгәрешләр.				
					2	2
	Практик дәресләр. Сөйләмдә сүз басымы, логик басым, интонация һәм аларның сөйләмдәге роле. Татар телендә сингармонизм законы һәм аның төрләре				2	
	Контроль эш: изложение				1	
Мөстәкыйль эш. Сузык авазлар таблицасы төзү. Тартык авазлар таблицасы төзү. Өстәмә чыганаклардан файдаланып, татар теле фонетикасын өйрәнүнең кыскача тарихы турында чыгыш эзерләргә.. Сүзләргә транскрипция һәм фонетик анализ ясау		6	3			

	Рэт, ирен гармониясенә мисаллар язу. Орфоэпик кагыйдәләренә истә тотып, Г.Кутуйның “Сагыну” нәсерен укырга өйрәнү.		
Тема 3. 2. Орфоэпия	Уку материалының эчтәлеге		1
	1 Орфоэпия турында төшенчә, аның бурычлары, әһәмияте. Әдәби әйтелешне бозып сөйләү һәм аның сәбәпләре. Сузыкларның дәрәс әйтелеше, тартыкларның, алынма сузыкларның дәрәс әйтелеше.	1	
	Практик дәрәсләр. Сузыкларның, тартыкларның, алынма сузыкларның дәрәс әйтелеше.	1	2
	Мөстәкыйль эш. Сузыкларның дәрәс әйтелеш кагыйдәләрен өйрәнү. Тартыкларның дәрәс әйтелешенә караган тизәйткечләр язып килү.	2	3
Тема 3. 3. Графика һәм орфография.	Уку материалының эчтәлеге.		1
	1 Графика һәм алфавит. Графика турында төшенчә. Язу төрләре. Төрки һәм татар язуының кыскача тарихы.	2	
	2 Орфография. Татар теле орфографиясенә төп принциплары: фонетик, морфологик, тарихи, график. Хәзерге татар теленә төп орфографик нормалары.		
			2
	Практик дәрәсләр. Татар орфографиясенә кыен очраклары. Алынма сүзләр орфографиясе	1	
	Контроль эш. Контроль диктант	1	
	Мөстәкыйль эш: татар алфавитын яттан өйрәнү.	1	3
4 бүлек. Сүз салышы.			1
Тема 4. 1. Сүз төзелеше.	Уку материалының эчтәлеге.		

	1	Сүз ясалышының предметы һәм бурычлары. Морфемаларның төрләрә. Сүзнең мәгънә белдерүче иң кечкенә кисәге буларак морфема. Тамыр һәм кушымча морфемалар.	2	
	2	Сүз ясалыш ысуллары. фонетик, кушымчалау, синтаксик, конверсия, сүзләрне кыскартып сүз ясау.		
	Практик дәресләр. Кушымча морфемаларның төрләрә: ясагыч һәм мөнәсәбәт белдерүчеләр.		2	2
	Мөстәкыйль эш. Кушымчалар таблицасын төзергә.		1	3

Татар әдәбияты фәнненең эчтәлегә һәм тематик планы

Бүлек һәм темаларның исеме	Уку материалының эчтәлегә, теоретик һәм практик дәресләр, студентларның мөстәкыйль эше		Сәгатьләр саны	Үзләштерелү дәрәжәсе
1	2		3	4
1 бүлек. XX гасырда татар әдәбияты.	Теоретик дәресләр		7	1
Тема 1.1. XX йөз башында татар әдәбияты.	1	<i>Уку материалының эчтәлегә</i> 1905-1907 еллар инкыйлабы тудырган шартларда милли әдәбиятның чәчәк атуы. Язучы һәм заман. Язучы һәм милләт язмышы. Татар әдәбиятының жанр һәм стильләр ягыннан баюы. Әдәби юнәлешләр.	1	1
Тема 1.2. Г.Исхакый тормыш юлы һәм ижаты.	2	Г.Исхакый – яңа реалистик татар әдәбиятына нигез салучы прозаик, драматург, тәнкыйтьче, жәмәгать эшлеклесе, сәясәтче. Аның тормышының һәм мирасының гыйбрәтле язмышы.	1	1
Тема 1.3. Ф.Әмирхан тормыш юлы һәм ижаты.	3	Талантлы әдип, теоретик әзерлекле үткен тәнкыйтьче һәм ялкынлы публицист, журналист һәм жәмәгать эшлеклесе.	1	1

Тема 1.4. Г.Ибра- химов тормыш юлы һәм ижаты.	4	Татар милли әдәбиятына һәм әдәби тәнкыйтенә нигез салучы язучы, галим, педагог һәм жәмәгать эшлеклесе. Татар әдәбиятын романтик юнәлештә үстерүдә актив эшчәнлелеге.	1	1
Тема 1.5. Г.Тукай тормыш юлы, ижаты.	5	Тормыш баскычлары. Г. Тукай кыпкырлы талант иясе: шагыйрь, прозаик, балалар язучысы, әдәби тәнкыйтьче, публицист, журналист, методист, жәмәгать эшлеклесе. Ул – реализмга нигез салучы.	1	1
Тема 1.6. Дәрдемәнд тормыш юлы.	6	Әдипнең үзенчәлекле ижтимагый хәле. Ижатының әдәби-эстетик юнәлеше. Аның татар мәдәниятен, әдәбиятын, мөгарифен һәм вакытлы матбугатын үстерүгә керткән өлеше.	1	1
Тема 1.7. Г.Камал тормышы һәм ижаты.	7	Реалистик татар драматургиясенә нигез салучы, хикәяче һәм шигырьләр авторы. Тәнкыйтьче, публицист, журналист, тәржемәче, театр эшлеклесе.	1	1
	Практик дәресләр.		6	2
1.2.2. “Ул әле өйләнмәгән иде” повесте.	1	“Ул әле өйләнмәгән иде” повестена анализ.	1	2
1.3.1. Ф.Әмирхан ижатында хатын- кыз темасы.	2	“Хәят” повестена анализ.	1	2
1.4.1. Г.Ибраһимов – хикәяче.	3	“Табигать балалары”, “Яз башы” хикәяләре.	1	2
1.5.1. Г.Тукай ижаты	4	“Тәэссер”, “Ана догасы”, “Милли моңнар”, “Китмибез”, “Сәрләхәүсез”, “Мөхәрриргә”, “Милләтә”, “Сорыкортларга” һ.б. шигырьләренә анализ.	1	2
1.6.1. Дәрдемәнд- фәлсәфи романтизм вәкиле.	5	“Шагыйрьгә”, “Бүзләрем мана алмадым”, “Без”, “Яз чәчәге”, “Төрләгән сулар”, “Илдә бер дус булмаса әгәр” һ.б. шигырьләренә анализ.	1	2

1.7.1. Г.Камал-комедия остасы	6	“Беренче театр” комедиясенә анализ.	1	2
	Мөстәкыйль эш.		5	3
	1	Г. Исхакыйның биографиясе буенча хронологик таблица төзү.		3
	2	Ф. Әмирханның биографиясе буенча хронологик таблица төзү.		3
	3	Г.Тукай биографиясе буенча реферат язу.		3
	4	Г.Тукайның “Милли моңнар” шигырен ятган өйрәнү.		3
	5	Г.Камалның биографиясе буенча хронологик таблица төзү.		3
2 бүлек	Егерменче-утызынчы еллар әдәбияты.			
	Теоретик дәресләр.		3	1
Тема 2.1. Егерменче-утызынчы еллар әдәбияты.	1	Әдәби процесска гомуми характеристика. Яңа газета-журналлар, әдәби төркемнәр һәм агымнар. Яңа тормышның поэтик бизәкләрен һәм сурәтләнү телен эзләнү.	1	1
Тема 2.2. Н.Такташ тормышы һәм ижаты.	2	Шагыйрьнең тәржемәи хәле, ижаты, шәхесе. Аның поэзия тарихындагы урыны, үзенчәлеге. Әдәбиятка алып килгән яңалыгы. Яңа образлар, фикерләр, сурәтләнү чаралары.	1	1
Тема 2.3. К.Тинчурин тормышы, ижаты.	3	К.Тинчурин – драматург, режиссер, артист, театр сәнгатең камилләштерүче. Сатира һәм комедия остасы.	1	1
	Практик дәресләр.		2	2

2.2.1. Һ.Такташ ижатында мэхэббэт.	1	“Мэхэббэт тәүбәсе” поэмасына анализ.	1	2
2.3.1. К.Тинчурин сатирасы.	2	“Зәңгәр шәл” драмасына анализ.	1	2
	Мөстәкыйль эшләр.		2	3
	1	Һ.Такташ биографиясе буенча хронологик таблица төзү.		3
	2	.К.Тинчуринның биографиясен өйрәнү		3
3 бүлек	40-50 еллар әдәбияты.			
	Теоретик дәресләр		1	1
Тема 3.1. 40-50нче еллар әдәбияты. М.Жәлил, Ф.Кәримнәр ижаты	1	Бөек Ватан сугышы һәм татар язучылары. Ил һәм жәмгыятьнең рухи тормышына сугыш керткән үзгәрешләр. Дошманны жиңүгә омтылыш пафосының әдәбиятта аерым жанрлар үсешенә тәэсире. Сугыш чоры ижатында жиңүгә өмет һәм ышаныч, яшәү һәм үлем фәлсәфәсе. Шигырьләрдә хис һәм фикер байлыгы, сәнгатьчә гүзәллек.	1	1
	Практик дәресләр.		2	2
3.1.1. М.Жәллилнең тоткынлык чор ижаты.	1	“Моабит дәфтәрләре” циклына кергән шигырьләргә анализ.	1	2
3.1.2. Ф.Кәрим поэмалары.	2	“Партизан хатыны”, “Гөлсем” поэмаларына анализ.	1	2
	Мөстәкыйль эш.		3	3
	1	М.Жәллилнең биографиясе буенча реферат язарга.		

	2	М.Жәлилнең “Бер үгет” шигырен яттан сөйләргә.		
	3	Ф.Кәрим биографиясен өйрәнү.		
4 бүлек	60-80нче еллар ижаты.			
	Теоретик дәресләр.		6	1
Тема 4.1. 60-80 нче еллар әдәбияты	1	60-80 нче еллар әдәбияты	1	1
Тема 4.2. Ә.Еники тормышы, ижаты.	2	Тәржемәи хәле, ижаты. Әсәрләрдә психологик бизәкләр, гади кешенең эчке кичерешләрен дәрәс һәм тәэсирле итеп сурәтләү. Детальләр төгәллеге. Әдәби тәнкыйть, публицистика өлкәсендәге эшчәнлеге.	1	1
Тема 4.3. Х.Туфан тормышы, ижаты.	3	Шагыйрьнең катлаулы һәм фажигале тормыш юлы, шәхес буларак үзенчәлекле сыйфатлары. Ижатының үсеш этаплары. Мәңгелек һәм кеше язмышы турында фәлсәфи уйланулары. Шигырь төзелешенә яңалык алып килүе.	1	1
Тема 4.4. М.Мәһдиев тормышы, ижаты.	4	Язучының тормыш юлы, ижаты. Ижтимагый-фәлсәфи карашлары, эстетикасы һәм сәнгатьчә фикерләү зенчәлеге. Әсәрләрендә милләт язмышы мәсьәләсен кайгыртуы. Әсәр төзелешендәге үзенчәлек.	1	1
Тема 4.5. И.Юзеев томышы, ижаты.	5	Тәржемәи хәле. Шагыйрь һәм драматург буларак ижат эшчәнлеге. Ижатында тирән моң, лиризм, фикер-хис ачыклығы.	1	1
Тема 4.6. Т.Миңнуллин тормышы, ижаты.	6	Драматургның тормыш юлы, ижаты. Пьесаларының жанр төрлелеге, тематик төрлелек. Оптимистик рухтагы әсәрләре. Сәнгати сурәтләү чараларынан оста файдалануы.	1	1
	Практик дәресләр.		7	2

4.2.1. Ә.Еники хикәяләре.	1	“Кем җырлады?” хикәясенә анализ.	1	2
4.3.1. Х.Туфанның тоткынлык чор иҗаты.	2	“Иртәләр җитте исә”, “Чәчәк сибелә җирдә”, “Агыла да болыт агыла”, “Сиңа” һ.б. шигырьләренә анализ	1	2
4.4.1. М.Мәһдиев иҗаты.	3-4	“Кеше китә-җыры кала” повестен анализлау. Сәнгатьчә эшләнешен тикшерү.	2	2
4.5.1. И.Юзеев иҗаты.	5	“Өчәү чыктык ерак юлга”, “Ана” поэмаларына анализ.	1	2
4.6.1. Т.Миңнуллин комедияләре.	6-7	“Әлдермештән Әлмәндәр” комедиясен анализлау.	2	2
	Мөстәкыйль эш.		5	3
	1	Х.Туфан биографиясен өйрәнү.		
	2	Х.Туфанның бер шигырен сайлап ятлау.		
	3	Ә.Еники биографиясе буенча реферат язу.		
	4	М. Мәһдиев биографиясе буенча реферат язу.		
	5	Т. Миңнуллин биографиясен өйрәнү.		
5 бүлек	Хәзерге татар әдәбияты.			
	Теоретик дәресләр.		2	1

Тема 5.1. Хәзерге татар әдәбияты. Р.Фәйзуллин, Р.Харис, М.Әгъләмовлар ижаты.	1-2	Жәмгыятьтәге кискен үзгәрешләрнең әдәбиятта чагылуы. Әсәрләрдә милли бәйсезлек һәм мөстәкыйльлеккә омтылу. Милләтебез тарихына игътибар арту. Тарихи һәм табигатьне саклау темаларының активлашуы. Бүгенге әдәбиятта шәхес концепциясенең үзенчәлекләре.	2	1
Практик дәресләр.		3	2	
5.1.1. Р.Фәйзуллин поэмалары.	1	“Гадиләргә гимн”, “Көрәшчеләр” поэмаларына анализ.	1	2
5.1.2. Р.Харис поэзиясе.	2	“Ант суы”, “Кеше”, “Ат иярләү”, “Жәлилчеләр” әсәрләренә анализ.	1	2
5.1.3. М.Әгъләмов поэзиясе.	3	“Онытма, Европа!”, “Тукайдан хатлар” әсәрләренә анализ.	1	2
Мөстәкыйль эш.		4	3	
1		Р.Фәйзуллин шигырьләрендә стилистик фигураларны билгеләү.		
2		Р. Фәйзуллинның бер шигырен сайлап ятлау.		
3		Р.Харис ижатында шигырь төзелешен күзәтү		

	4	М.Эгълэмовның биографиясе буенча хронологик таблица төзү.		
--	---	---	--	--

Для характеристики уровня освоения учебного материала используются следующие обозначения:

1– ознакомительный (узнавание ранее изученных объектов, свойств);

2 – репродуктивный (выполнение деятельности по образцу, инструкции или под руководством);

3 – продуктивный (планирование и самостоятельное выполнение деятельности, решение проблемных задач).

УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

3.1. Требования к минимальному материально-техническому обеспечению

Реализация учебной дисциплины требует наличия учебного кабинета «Татарский язык»;

Оборудование учебного кабинета:

- стол и стул для преподавателя.
- столы и стулья для студентов;
- доска;
- таблицы по татарскому языку и литературе;
- диски

Технические средства обучения: компьютер, видеопроектор, интерактивная доска.

3.2. Информационное обеспечение обучения

Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы

Основные источники:

1. Сәгъдиева Р.К. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче буларак өйрәнүче укучылар өчен) 10 нчы с-ф. / Р.К. Сәгъдиева; [рәссамы Л.Хисамова]. – Казан: “Мәгариф - Вакыт” нәшр., 2017. – 167 б.: рәс. б-н.
2. Сәгъдиева Р.К. Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче буларак өйрәнүче укучылар өчен) 11 нчы с-ф. / Р.К. Сәгъдиева; [рәссамы Л.Хисамова]. – Казан: “Мәгариф - Вакыт” нәшр., 2017. – 159 б.: рәс. б-н.
3. Хәсәнова Ф.Ф. Татар әдәбияты: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). 10 нчы с-ф. / Ф.Ф. Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, Г.М.Әхмәтжанова, Л.Ф.Жамалиева. – Казан: “Мәгариф-Вакыт” нәшр., 2017. – 431 б.:рәс. б-н.
4. Хәсәнова Ф.Ф. Татар әдәбияты: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). 11 нчы с-ф. / Ф.Ф. Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, Г.М.Әхмәтжанова, Л.Ф.Жамалиева. – Казан: “Мәгариф-Вакыт” нәшр., 2017. – 439 б.:рәс. б-н.

Дополнительные источники:

1. Абдуллина Р.С. Сөйләм культурасы / Р.С.Абдуллина. – Казан: Татар.кит.нәшр., 2012. – 527 б.
2. Абдуллина Р.С. Татарский язык: учебник для 10кл. /Р.С.Абдуллина, Г.М.Шайхиева.-Казань: Таткнигоиздат, 2006 – 158 с.
3. Закиев М.З., Максимов Н.В. Татарский язык: учебник для 10-11 кл..- Казань: Магариф, 2008.-351с.

4. Максимов Н.В. Урта мәктәптә татар теле укыту: Гади жөмлө синтаксисы: 7-11 сыйныф укучылары өчен методик кулланма / Н.В.Максимов, З.В.Шәйхразиева.- Казан: Мәгариф, 2008.-111 б.
 5. Мирзахитов Р.Х. Сәгъдиева Р.К. Хәзерге татар теле: Синтаксис Лекцияләренң кыскача варианты – 174 б. // http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21470/10_163_kl-000503.pdf
 6. Морфология современного татарского языка: учебно-методическое пособие / Ф.М. Хисамова, Г.Р. Галиуллина, М.Х. Анварова, А.А. Гафурова. – Казань, 2010. – 127 // http://kpfu.ru/docs/F2105010366/Hisamova.F.M._Galiullina.G.R...Morfologiya.sovremennogo.pdf
 7. Нигъмәтуллина, Р.Р. Татар теле өйрәнүчеләргә. Кагыйдәләр һәм күнегүләр рус телендә белем бирүче мәкт. өчен уку ярдәмлеге / Р.Р. Нигъмәтуллина. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2012. – 205 б.
 8. Сабитова И.И. Татар теленң сүзясалыш сүзлеге: “кеше” тематик төркемнә караган лексика / И.И.Сабитова. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – 160 б.
 9. Сафиуллина,Ф.С. Татарский язык: учебник для 11 кл. /Ф.С.Сафиуллина, С.М.Ибрагимов.-Казань: Таткнигоиздат, 2006. - 247с.
 10. Сафиуллина Ф. С., Зәкиев М. 3 Хәзерге татар әдәби теле. - Казан:"Мәгариф" нәшр., 2002.
 11. Татар әдәби теле тарихы (XIII гасыр – XX йөз башы) / И.Б.Бәширова, Ф.Ш.Нуриева, Э.Х.Кадырова; фәнни ред. Ф.М.Хисамова. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – Ит.: Фонетика. Графика: язма традицияләр, норма һәм вариантлылык. – 696 б.
 12. Татар грамматикасы: өч томда / проект жит. М.З.Зәкиев. – Тулыландырылган 2 нче басма. – Казан: ТӘҺСИ, 2016. – Т. II. – 432 б.
 13. Татар грамматикасы: өч томда / проект жит. М.З.Зәкиев; ред.Ф.М.Хисамова. – Тулыландырылган 2 нче басма. – Казан: ТӘҺСИ, 2016. – Т. I. – 512 б.
 14. Татар лексикологиясе: өч томда / проект жит. М.З.Зәкиев; ред. Г.Р.Галиуллина. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – Т. I. – 352 б.
 15. Татар лексикологиясе: өч томда / проект жит. М.З.Зәкиев; ред. Г.Р.Галиуллина. – Казан: ТӘҺСИ, 2016. – Т. II. – 392 б.
 16. Татар лексикологиясе: өч томда / проект жит. М.З.Зәкиев; ред. Г.Р.Галиуллина. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – Т. I. – 352 б.
 17. Татар теленң аңлатмалы сүзлеге: I том: А-В. – Казан: ТӘҺСИ, 2015. – 712 б.
 18. Татар теленң аңлатмалы сүзлеге: II том: Г-Й. – Казан: ТӘҺСИ, 2016. – 748 б.
 19. Харисова Татар теле. Анализ үрнәкләре: Югары сыйныф укучылары, абитуриентлар, студентлар, укытучылар өчен ярдәмлек / Ч.М. Харисова. – Казан: Мәгариф, 2009. – 119 б
 20. Хисамова Ф.М. Татар теле морфологиясе : / Ф.М.Хисамова.–Казан: Мәгариф, 2006.— 335 б. // <http://kitap.net.ru/hisamova1.php>
- Электронные ресурсы:
- <http://www.belem.ru>
- <http://www.suzlek.ru> Электронные словари
- <http://www.kitap.net.ru>
- <http://www.tugan-tel.ru>
- <http://www.wikipedia.ru> Универсальная энциклопедия «Википедия»
- <http://www.ksu.ru> Электронная библиотека и материалы сайта КПФУ
- <http://www.edu.kzn.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы Белем полрталы

<http://www.tatedu.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы
<http://Kitapxane.at.ru> татар телендәге әдәби әсәрләр китапханәсе
<http://.Tatar.com.ru> татар теле сүзлекләр һәм үзәйрәткечләр
<http://Tatarca.boom.ru> татарча текстлар

КОНТРОЛЬ И ОЦЕНКА РЕЗУЛЬТАТОВ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

Контроль и оценка результатов освоения дисциплины осуществляется преподавателем в процессе проведения практических занятий, тестирования, а также выполнения обучающимися индивидуальных заданий, проектов, исследований.

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
Освоенные умения	
<p>Умения:</p> <ul style="list-style-type: none"> - употреблять и анализировать фонетические, лексические, грамматические и другие явления, встречающиеся в современной татарской литературной речи; - активно применять изученную лексику. - различать и называть звуки: гласные и согласные, глухие и звонкие, твёрдые и мягкие гласные; - производить разбор слова по составу: выделять корень, находить суффиксы, окончания; - овладеть основами грамматики татарского языка; - уметь вести диалог и строить монологическое высказывание по изученным темам; - уметь задавать вопросы и отвечать на вопросы других; - овладеть письмом по–татарски; - составлять предложения из заданных слов; - уметь активно и эффективно пользоваться научной лингвистической и лексикографической литературой. 	<p>Текущий контроль форме тестирования, проверка, выполнение заданий в рабочей тетради, контрольная работа по разделу, диктант с грамматическим заданием, изложение.</p> <p>Текущий контроль (экзамен)</p>

- делать самоанализ и самооценку на основе наблюдений за собственной речью;
- представлять тексты в виде тезисов, конспектов, аннотаций, рефератов, сочинений различных жанров;
- учитывать исторический, историко-культурный контекст и контекст творчества писателя в процессе анализа художественного произведения;
- выявлять в художественных текстах образы, темы и проблемы и выражать своё отношение к ним в развёрнутых аргументированных устных и письменных высказываниях;
- анализировать единицы различных языковых уровней, а также языковые явления и факты, допускающие неоднозначную интерпретацию;
- осмысленно использовать понятийный аппарат современного литературоведения в процессе чтения и интерпретации художественных произведений;
- разрабатывать и реализовывать на практике методических моделей, технологии обучения;
- организовать командную работу для решения учебных задач на занятиях, реализации исследовательской работы студентов;

В результате освоения дисциплины обучающийся должен знать:

- образовательный минимум знания о фонетической, лексической и грамматической системах татарского языка, о тексте и стилях речи;
- специфику функционирования стилей татарского языка, правила оформления научного и делового текста, основные единицы общения (речевое событие, речевая

Текущий контроль (экзамен) в устной форме, проверка, выполнение заданий в рабочей тетради.

ситуация, речевое взаимодействие), нормативные, коммуникативные, этические аспекты устной и письменной речи.

- орфоэпические нормы татарского литературного языка;
- соотносить количество звуков и букв в словах; делить слова на слоги, дать характеристику звуков речи.
- знать нормы современного татарского литературного языка;
- уметь создавать тексты разных стилей;
- устанавливать по вопросам связь между словами в предложении, вычленять словосочетания.
- пользоваться словарями, памятками, образцами, таблицами.
- понятия о нормах родного литературного языка и применение знаний о нем в речевой практике;
- об изобразительно-выразительных возможностях татарского языка;
- о системе стилей языка художественной литературы;
- о языковой норме, её функциях и вариантах, о нормах речевого поведения в различных сферах и ситуациях общения;
- о системе стилей художественной литературы разных эпох, литературных направлениях, об индивидуальном авторском стиле;
- начальные навыки литературоведческого исследования историко- и теоретико-литературного характера;
- о принципах основных направлений литературной критики.

Освоенные знания

Знания:

- образовательный минимумом знания о фонетической, лексической и грамматической системах татарского языка, о тексте и стилях речи;
- специфику функционирования стилей татарского языка, правила оформления научного и делового текста, основные единицы общения (речевое событие, речевая ситуация, речевое взаимодействие), нормативные, коммуникативные, этические аспекты устной и письменной речи.
- орфоэпические нормы татарского литературного языка;
- соотносить количество звуков и букв в словах; делить слова на слоги, дать характеристику звуков речи.
- - знать нормы современного татарского литературного языка;
- уметь создавать тексты разных стилей;
- устанавливать по вопросам связь между словами в предложении, вычленять словосочетания.
- пользоваться словарями, памятками, образцами, таблицами.
- понятия о нормах родного литературного языка и применение знаний о нем в речевой практике;
- об изобразительно-выразительных возможностях татарского языка;
- о системе стилей языка художественной литературы;
- о языковой норме, её функциях и вариантах, о нормах речевого поведения в различных сферах и ситуациях общения;
- о системе стилей художественной литературы разных эпох, литературных направлениях, об индивидуальном авторском стиле;

Текущий контроль (экзамен)

Текущий контроль форме тестирования, проверка, выполнение заданий в рабочей тетради,

- начальные навыки литературоведческого исследования историко- и теоретико-литературного характера;- о принципах основных направлений литературной критики.	